

Gwaith Monitro'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol o ran Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru

Adroddiad Gwasanaethau Tân ac Achub

Ebrill 2014

Ein bwriad yw monitro nodau sydd:

- yn effeithio'n uniongyrchol ar bobl
- wedi'u nodi fel blaenoriaethau yn asesiad y Comisiwn o anghydraddoldeb yng Nghymru
- wedi'u cysylltu â blaenoriaethau Gweinidogion Cymru

Yn dilyn ymgynghori â Gwasanaethau Tân ac Achub penderfynom fonitro'r canlynol yn 2013-14:

- sut mae gwasanaethau tân ac achub yn defnyddio gwybodaeth berthnasol ac ymgysylltu i nodi grwpiau sy'n agored i niwed, drwy nodwedd warchoddedig, yng nghyswllt risg tân
- pa fentrau sy'n cael eu datblygu i atal tanau ymysg y grwpiau hynny yn sgil y wybodaeth a gasglwyd
- p'un a oes angen cymryd mesurau i wella ansawdd y data cydraddoldeb a gesglir

Mesur cynnydd

Roedd pob un o'r tri gwasanaeth tân ac achub wedi gallu adrodd ar gamau a gynlluniwyd i wella ansawdd a maint y data cydraddoldeb a gesglir. Cymerir ymagwedd 'Cymru gyfan' ar y cyd i wella'r data a gesglir ac mae'r gwasanaethau yn gosod sylfaen gryfach ar gyfer y dyfodol i alluogi iddynt gyflenwi eu gweithgareddau craidd yn fwy effeithiol.

Yn glir, mae pob un o'r tri gwasanaeth yn defnyddio'r data sydd ganddynt i fabwysiadu agenda mwy ataliol. Mae pob gwasanaeth wedi dadansoddi data i dargedu eu Gwiriadau Tân Diogelwch yn y Cartref i grwpiau â nodweddion gwarchoddedig megis, pobl hŷn, pobl anabl ac unigolion â chyflyrau iechyd meddwl. Yn sgil dadansoddi a defnyddio data i nodi materion sy'n codi, mae nifer o fentrau yn cael eu cynnal megis, Gwasanaeth Gogledd Cymru yn targedu cymorth ac addysg tuag at bobl ifanc i atal marwolaethau ac anafiadau difrifol oherwydd Damweiniau Ffordd, a Gwasanaeth De Cymru yn canolbwyntio ar ddynion canol oed gyda'i brosiect Beiciwr i Lawr.

Soniwyd fod Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus wedi bod yn gatalydd i wella ansawdd y data cydraddoldeb a ddelir gan sefydliadau. Yn ôl ein monitro mae'n glir bod cydraddoldeb a defnydd o

ddata cydraddoldeb yn cael eu hymgorffori yng ngweithgareddau craidd y tri gwasanaeth.

Nodi tueddiadau

O ystyried ein trafodaethau monitro a'n hadroddiadau mae'n bosibl nodi rhai tueddiadau penodol sef:

- ffocws i ddefnyddio data cydraddoldeb i lywio Mentrau Diogelwch yn y Cartref
- defnyddio data i nodi materion sy'n codi fel y gellir targedu adnoddau a theilwra gwasanaethau
- mwy o ymgysylltu â chymunedau a grwpiau cydraddoldeb i ddeall anghenion amrywiol yn well

Rhannu arfer effeithiol

Mae gan Wasanaethau Tân ac Achub Cymru ymagwedd ar y cyd i'r agenda cydraddoldeb drwy rannu data ac arfer dda ar amrywiaeth o nodau cydraddoldeb a osodwyd ganddyn nhw.

Soniodd pob un o'r gwasanaethau am bwysigrwydd gweithio mewn partneriaeth a rhannu data gydag asiantaethau eraill i atal tanau a damweiniau ffordd. Er enghraifft, gwaith Gwasanaeth Canolbarth a Gorllewin Cymru gyda Byrddau Iechyd Lleol i rannu data ynglŷn â phobl mewn risg o dân, gan gynnwys pobl â chyflyrau iechyd meddwl, er mwyn targedu cymorth.

Adrodd gan weinidogion

Mae gan Weinidogion Cymru ddyletswydd benodol i gyhoeddi adroddiad ar sut mae awdurdodau cyhoeddus datganoledig yng Nghymru yn bodloni eu dyletswydd gyffredinol. Mae gofyn iddynt gyhoeddi adroddiad cyn 31 Rhagfyr 2014 fan bellaf a phob pedair blynedd wedi hynny, gydag adroddiad dros dro bob dwy flynedd.

Mae rhaid i'r adroddiadau hyn nodi trosolwg o'r cynnydd a wnaed gan awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru tuag at gydymffurfio â'r ddyletswydd gyffredinol, a chynigion i gydlynu gweithredoedd yr awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru i gyflawni cynnydd pellach o ran y ddyletswydd gyffredinol.

Un nod monitro'r Comisiwn yw cynorthwyo Gweinidogion Cymru i gyflawni eu dyletswydd statudol.

Adroddiad Cynnydd ar Gamau Gwasanaeth Tân ac Achub i Ehangu Mynediad

Ebrill 2014

Adroddiad ar Wasanaethau Tân ac Achub Unigol

Dywedodd Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin

Cymru wrthym fod targedu gweithredoedd atal tân, gan gynnwys Gwiriadau Diogelwch Tân yn y Cartref, i bobl â chyflyrau iechyd meddwl yn faes gwaith sy'n gynyddol ymestyn. Cafodd y mentrau hyn eu llywio gan ddata diogelwch cymunedol ar draws y DU. Mae'r Gwasanaeth yn gweithio mewn partneriaeth â Byrddau Iechyd Hywel Dda ac Abertawe Bro Morgannwg i rannu data. Yn sgil hyn mae nyrsys Iechyd Meddwl yn gallu asesu risg tai a nodi unigolion. Mae rhannu'r data hwn gyda'r Gwasanaeth Tân yn sicrhau cymorth ac addysg ar atal tân sydd wedi eu targedu. Roedd gwaith arall mewn partneriaeth a soniwyd amdano yn cynnwys gweithio gyda Heddlu Dyfed Powys i daclo Troseddau Casineb a Throseddau Cyfeillio.

Adroddodd Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru eu bod yn ymgysylltu'n gynyddol â grwpiau cydraddoldeb a chymunedol ar draws ei ranbarth gwasanaeth. Mae gweithgareddau penodol a nodir yn eu Hadroddiad Cydraddoldeb Flynyddol yn cynnwys gweithio gyda'r Ganolfan Gymunedol Tsieineaidd a Thîm Cefnogi Ieuenctid Ethnig yn Abertawe i gyflenwi Anerchiadau Diogelwch Tân yn y Cartref a gweithio gyda Total Communications i sicrhau bod cyngor ar Ddiogelwch Tân yn y Cartref yn cael ei deilwra i ddiwallu anghenion y rheiny ag anabledau dysgu.

Soniodd Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru fod Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus wedi helpu symud cydraddoldeb i fyny agenda'r sefydliad a bod cydraddoldeb bellach yn cael ei ystyried yn ganolog i sut mae'n cyflenwi ei wasanaethau.

Dywedodd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru wrthym am ddata yn nodi bod pobl ifanc (16-25 mlwydd oed) yn fwy tebygol o gael eu lladd neu eu hanafu'n ddifrifol gan ddamweiniau ffordd nag unrhyw oedran arall. Wrth ymateb i'r data hwn, maen nhw wedi sicrhau arian ar gyfer prosiect ar y cyd â Heddlu Gogledd Cymru i geisio gostwng nifer y damweiniau hyn. Nod y prosiect yw cyflenwi yn y flwyddyn nesaf ymyriadau rhyngweithiol uniongyrchol i dros 700 o'r unigolion yn y grŵp oedran hwn sydd dan y risg fwyaf. Bydd y prosiect hwn yn adeiladu ar lwyddiant ac ymagwedd y Rhaglen Phoenix drwy gynnwys pobl ifanc i ddarparu atebion, cymorth a chanllaw i gyfoedion a fydd yn canolbwyntio ar effaith y damweiniau ffordd difrifol neu angheuol hyn.

Dyweddodd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru wrthym fod gan dros 12,000 o eiddo yng Ngogledd Cymru system fonitro gofal bell i wella diogelwch a lles preswylwyr. Pobl hŷn a phobl anabl yw'r rhain gan mwyaf. Drwy adolygu data helyntion tân, nododd y Gwasanaeth gynnydd yn nifer y galwadau i eiddo pobl hŷn ac anabl. Drwy weithio gydag Awdurdodau Lleol gwelwyd bod dros 3300 o eiddo o'r math hwn heb system fonitro gofal bell. Mae'r Gwasanaeth wedi sicrhau arian grant i osod systemau monitro gofal pell ar unwaith yn 30% o'r math hwn o eiddo.

Soniodd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru am y strategaeth ymgynghori a gafodd ei lunio gan ei Dîm Cyfathrebu Corfforaethol i sicrhau y byddai data monitro cydraddoldeb yn cael ei gasglu ymhob rhyngweithiad cyhoeddus digwyddiadau allanol a chymunedol.

Dyweddodd Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru wrthym am ei waith i wella ansawdd y data cydraddoldeb y mae yn ei gasglu. Mae hyn yn cynnwys llunio ffurflen fonitro cydraddoldeb Ôl Helyntion. Mae'r ffurflen fonitro newydd yn cwmpasu'r holl nodweddion gwarchoddedig, yn dilyn helyntion nad oedd yn angheuol yr oedd y gwasanaeth wedi'i galw atynt. Mae'r Gwasanaeth wedi comisiynu cwmni ymchwil preifat i ddadansoddi'r data a gasglwyd i ddeall yn well nodweddion y rheini sydd mewn perygl. Disgwylir y caiff y data ei ddadansoddi a'i osod yn barod erbyn Adroddiad Cydraddoldeb Blynyddol 2013-14.

Adroddodd Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru wrthym am ei waith i ddatblygu ei brosiect Beiciwr i Lawr. Gan ddefnyddio data monitro damweiniau beic modur difrifol nododd y gwasanaeth mai dynion yn eu **40au a'u 50au yw'r mwyaf tebygol o ddioddef damweiniau beic modur difrifol. O ganlyniad mae'r gwasanaeth yn benodol wedi targedu'r grŵp hwnnw i fynychu'r cwrs. Cwrs addysgol ac ymrwymo yw** Beiciwr i Lawr sydd wedi'i anelu at gymuned y beicwyr modur i ostwng nifer y damweiniau ffordd angheuol neu sy'n achosi anafiadau difrifol. Cyflawnir hyn drwy roi dealltwriaeth well i gyfranogwyr o'r hyn i wneud pan maen nhw'n dod ar draws damwain ffordd a sut i'w reoli'n ddiogel.

Soniodd Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru wrthym mai dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus oedd y catalydd i wella ansawdd y data cydraddoldeb yr oedd yn ei gasglu. Roedd monitro'r Comisiwn o'i gweithgareddau wedi bod yn ddefnyddiol iawn i godi cydraddoldeb a'r ddyletswydd cydraddoldeb i fyny agenda arweinyddion.